PLA DE VOLUNTARIAT
Federació Catalana de Donants de Sang (FCDS)

1.- Introducció

El present Pla de Voluntariat de la Federació Catalana de Donants de Sang (FCDS) respon a la necessitat de regular i estructurar la participació de les persones voluntàries en el marc legal establert per la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del Voluntariat i de l'Associacionisme. El voluntariat és un pilar essencial de la nostra entitat, no només per la seva tasca operativa, sinó com a expressió del compromís social i solidari de la ciutadania amb la donació altruista de sang i hemoderivats.

La figura de la persona voluntària és clau per aconseguir els objectius de la FCDS: sensibilitzar la societat, augmentar el nombre de donacions i fomentar una cultura solidària i participativa. Les persones voluntàries actuen com a ambaixadores de la donació de sang en el seu entorn i són el principal canal de contacte amb la ciutadania. Aquest pla estableix els criteris, protocols i valors que guien la incorporació, formació, participació i desvinculació de les persones voluntàries a la FCDS, assegurant una estructura coherent, participativa i eficient que garanteixi la qualitat i la continuïtat del servei voluntari.

2.- L'entitat

La Federació Catalana de Donants de Sang (FCDS) és una entitat sense ànim de lucre constituïda l'any 1988 amb l'objectiu d'agrupar, coordinar i donar suport a les associacions de donants de sang de Catalunya. Aquestes associacions, repartides arreu del territori, desenvolupen una tasca clau de promoció de la donació altruista i periòdica de sang, així com de foment de la participació ciutadana. La Federació Catalana de Donants de Sang també gaudeix d'un reconeixement formal dins del sistema públic de salut de Catalunya, tal com estableix el Decret 298/2006, de 18 de juliol, normativa per la qual es regula la Xarxa d'Hemoteràpia i el Sistema d'Hemovigilància a Catalunya.

Segons l'article 10.1 de l'esmentat Decret, la Federació Catalana de Donants de Sang forma part de ple dret de la Comissió d'Hemoteràpia de Catalunya, òrgan de caràcter tècnic i consultiu que assessora el Departament de Salut en matèria de transfusió, obtenció i distribució de productes sanguinis.

La FCDS treballa en estreta col·laboració amb el Banc de Sang i Teixits (BST), el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, ajuntaments, hospitals i altres organitzacions, associacions i entitats del tercer sector. Promou una xarxa territorial cohesionada, formada per persones voluntàries compromeses amb la causa, que actuen com a agents de sensibilització i suport logístic en les campanyes de donació.

A través de la seva estructura federativa, la FCDS vetlla per una coordinació territorial eficaç, una comunicació fluïda amb les associacions membres i una formació continuada del seu voluntariat. Això li permet mantenir una presència constant en el territori i una capacitat de resposta àgil davant les necessitats del sistema de salut.

3.- Principis i valors del voluntariat

El voluntariat a la FCDS es fonamenta en un conjunt de valors que configuren la base ètica i operativa de l'entitat, tal i com s'estableix al seu Codi Ètic i de Conducta. Aquests principis inspiren la intervenció voluntària i garanteixen una actuació respectuosa, compromesa i alineada amb els objectius de l'entitat:

Llibertat i gratuïtat: la participació és voluntària, lliure i no comporta cap contraprestació econòmica. La persona voluntària tria lliurement com, quan i on col·laborar.

Altruisme i solidaritat: el voluntariat es mou per l'interès general, sense buscar beneficis propis. L'acció es basa en el desig de contribuir al benestar col·lectiu.

Responsabilitat i compromís: les persones voluntàries assumeixen la seva tasca amb rigor, puntualitat i serietat, contribuint al funcionament coordinat de les accions promogudes per l'entitat.

Respecte i dignitat: totes les persones voluntàries actuen des del respecte mutu, sense discriminació per raó d'edat, gènere, origen, religió, orientació sexual o capacitats. Es reconeix el valor i la dignitat de cada persona.

Civisme i participació: el voluntariat afavoreix la implicació de la ciutadania en els afers públics i en la construcció d'una societat més cohesionada, activa i responsable.

Transformació social: les accions de voluntariat busquen generar un impacte positiu i transformador en la comunitat, promovent una cultura de la solidaritat i de la salut pública.

Servei a la comunitat: el voluntariat s'enfoca en el benefici de la societat, contribuint a cobrir una necessitat bàsica: la disponibilitat de sang per a les persones que la necessiten.

Inclusió i respecte per la diversitat: la FCDS fomenta la igualtat d'oportunitats, l'accessibilitat i la inclusió de persones de diferents orígens i situacions, enriquint així l'experiència col·lectiva.

Aquest marc de valors inspira tant les relacions internes com la relació amb donants, institucions i ciutadania, i ha de ser compartit i assumit per tot el voluntariat de la Federació.

4.- Objectius del Pla de Voluntariat

El Pla de Voluntariat de la FCDS té com a finalitat proporcionar un marc estructurat per a la gestió i promoció del voluntariat dins l'entitat. Els seus objectius específics són:

Regular i ordenar la tasca voluntària: definir rols, responsabilitats i circuits d'actuació clars que facilitin l'organització i el desenvolupament de l'activitat voluntària.

Promoure una gestió ètica i eficaç: establir criteris objectius i transparents per a la selecció, acollida, formació i seguiment del voluntariat, vetllant pel seu benestar i reconeixement.

Definir els rols i canals de participació: garantir que les persones voluntàries entenguin les seves funcions, tinguin accés a informació i puguin participar activament en les decisions que els afectin.

Oferir formació i acompanyament: assegurar que el voluntariat disposi dels coneixements i eines necessàries per desenvolupar la seva tasca amb qualitat, seguretat i confiança.

Assegurar la protecció jurídica i social: incloure les persones voluntàries en les assegurances pertinents i vetllar pel compliment dels seus drets segons el marc legal vigent.

Fomentar la motivació i el reconeixement: generar espais de trobada, celebració i reconeixement públic del voluntariat, per tal de reforçar el seu compromís i sentiment de pertinença.

Impulsar la millora contínua: recollir feedback de les persones voluntàries i adaptar els procediments i les accions per garantir la seva millora constant.

Amb aquests objectius, el Pla esdevé una eina estratègica per a la consolidació d'un voluntariat fort, sostenible i compromès amb la promoció de la donació de sang a Catalunya.

5.- Tipologies de voluntariat a la FCDS

La Federació Catalana de Donants de Sang contempla diverses formes de voluntariat que permeten adaptar-se a la disponibilitat, interessos i capacitats de cada persona. A més, en ocasions, pot coorganitzar activitats de la mà d'altres associacions de donants (o bé liderar i organitzar activitats individualment; amb la participació de voluntàries i voluntaris d'altres associacions federades). Aquesta diversificació operativa afavoreix la participació i garanteix una millor cobertura de les necessitats de l'entitat.

5.1. Voluntariat de Promoció i Difusió

Aquest perfil té com a objectiu sensibilitzar la població sobre la importància de la donació de sang mitjançant accions de comunicació i presència en actes públics. Les seves funcions inclouen:

Participar en fires, jornades de salut, centres educatius o esdeveniments socials.

Repartir materials informatius i resoldre dubtes sobre la donació.

Dinamitzar xarxes socials locals o col·laborar en campanyes digitals.

Ajudar a elaborar continguts audiovisuals o gràfics de sensibilització.

Aquest voluntariat té un paper clau en l'extensió del missatge i la captació de nous donants, actuant com a portaveus de la causa en l'àmbit comunitari.

5.2. Voluntariat d'Acollida i Suport a la Donació

Actua principalment durant les campanyes i jornades de donació de sang, col·laborant estretament amb el Banc de Sang i Teixits. Les seves tasques inclouen:

Rebre i acompanyar les persones donants en els punts de donació.

Crear un ambient càlid i de confiança.

Resoldre dubtes bàsics sobre el procés de donació.

Fer recomanacions abans i després de la donació (hidratació, alimentació...).

Donar les gràcies personalment a cada donant.

Aquest voluntariat és fonamental per garantir una experiència positiva de les persones donants, fomentant-ne la recurrència i fidelització.

5.3. Voluntariat Associatiu i Territorial

Persones que participen activament en les associacions de donants del seu municipi o comarca, col·laborant en la vida interna i representant l'associació davant d'institucions i entitats. Poden:

Formar part de les juntes directives locals.

Organitzar activitats i assemblees.

Coordinar el calendari de campanyes i accions de sensibilització.

Mantenir el contacte amb l'ajuntament, centres cívics o entitats locals.

Aquest perfil afavoreix la xarxa comunitària i permet construir una base social sòlida al territori.

5.4. Voluntariat Institucional

Està format per les persones que formen part de la Junta Directiva de la FCDS i de les comissions de treball permanents. Les seves funcions són estratègiques i de representació:

Participar en la definició de les línies estratègiques de la Federació.

Representar la FCDS davant organismes oficials.

Coordinar la relació amb el Banc de Sang i Teixits i altres entitats.

Vetllar per la coherència, transparència i compliment dels objectius de l'entitat.

5.5. Altres que poguessin sorgir en un futur.

6.- Organització i gestió del voluntariat

Per garantir una gestió eficient i respectuosa del voluntariat, la FCDS estableix una estructura clara de responsabilitats i circuits de coordinació.

6.1. Responsable de voluntariat

La persona designada per la Junta Directiva com a responsable del voluntariat exerceix les funcions de coordinació general de tots els equips voluntaris. Les seves responsabilitats són:

Vetllar per l'aplicació del Pla de Voluntariat.

Coordinar els processos de selecció, acollida i formació.

Mantenir actualitzades les dades del voluntariat.

Garantir la cobertura legal (assegurança, compromisos, drets i deures).

Donar suport als referents territorials i resoldre incidències.

Impulsar accions de reconeixement i motivació.

Aquesta figura és clau per assegurar la coherència, la igualtat de tracte i la qualitat en la gestió del voluntariat. – Ha de ser ratificada per la majoria dels i les membres de la Junta Directiva de la Federació.

6.2. Referents de voluntariat

Cada associació territorial o projecte específic comptarà amb una persona referent de voluntariat, que -si ho desitja- podrà sol·licitar a la Federació formació específica per poder dur a terme les seves funcions amb la suficient diligència.

Aquesta persona és el nexe entre l'equip local i el responsable de voluntariat de la FCDS. Les seves funcions són:

Detectar les necessitats de voluntariat i definir els perfils adequats.

Participar en la selecció i acollida de noves persones voluntàries.

Fer el seguiment i l'avaluació periòdica del voluntariat.

Establir un vincle de confiança amb les persones voluntàries.

Organitzar formacions específiques en funció del context territorial.

El referent ha de tenir capacitats d'escolta, empatia, lideratge i dinamització de grups. És una figura propera, accessible i proactiva (i és important que l'elecció d'aquesta persona es faci de manera acurada, degut a les seves funcions).

6.3. Canals de participació del voluntariat

La FCDS promou la participació activa del voluntariat com a expressió del seu compromís i com a eina per a la millora constant. Els canals establerts són:

Reunions territorials trimestrals per compartir experiències i propostes.

Assemblees locals obertes a tot el voluntariat.

Grups de treball temàtics (formació, comunicació, activitats).

Butlletins i espais digitals de comunicació interna.

Trobades anuals per fomentar el sentiment de pertinença.

Aquests espais garanteixen que les persones voluntàries se sentin escoltades, valorades i implicades en la vida de la Federació.

7.- Incorporació del voluntariat

L'acollida de noves persones voluntàries és un procés clau per garantir una integració òptima, una assignació adequada de tasques i una relació de confiança mútua. La FCDS estableix un protocol estructurat per a la incorporació.

7.1. Definició de perfils

Cada plaça de voluntariat estarà associada a un perfil clar i detallat que inclourà:

Títol de la plaça.

Àmbit d'actuació (promoció, acollida, associatiu, institucional).

Descripció de les tasques específiques.

Requisits personals i competències necessàries (comunicació, empatia, habilitats digitals...).

Formació prèvia requerida, si s'escau.

Disponibilitat horària estimada i compromís temporal recomanat.

Aquesta definició permet adequar les expectatives i assegurar una assignació de rols eficient.

7.2. Procés de selecció

El procés de selecció té una orientació inclusiva, respectuosa i personalitzada. Consta de les següents fases:

Difusió de l'oferta a través dels canals interns, web, xarxes socials, Borsa de Voluntariat i entitats col·laboradores (la Federació s'encarregarà d'elaborar les fitxes de cada procés).

Recepció de candidatures, amb una fitxa inicial de presentació.

Entrevista individual a càrrec del/la referent de voluntariat, amb una conversa oberta per:

Conèixer les motivacions, disponibilitat i expectatives de la persona voluntària.

Explicar la missió de la FCDS i de les Associacions de Donants de Sang que la componen, les accions previstes i el marc de funcionament.

Avaluar la compatibilitat del perfil amb les necessitats actuals de l'entitat.

En cas de no encaix, s'orientarà la persona cap a altres oportunitats més adequades, dins o fora de l'entitat, i en aquest segon supòsit, en col·laboració amb d'altres organitzacions amb voluntariat.

7.3. Acollida

Un cop acceptada, la persona voluntària iniciarà el procés d'acollida, que inclou:

Signatura del Full de Compromís (d'obligat compliment) i formació de caràcter obligatori (Mòdul I, Mòdul II i Mòdul III, que podran fer-se alhora o bé per separat; en funció de la disponibilitat de la FCDS, de l'associació i del voluntari o voluntària).

Lliurament del document de drets i deures.

Informació sobre la pòlissa d'assegurança.

Assignació del/la referent de voluntariat.

Presentació al grup o equip corresponent.

Establiment del període de prova (entre 1 i 2 mesos).

Durant aquest període es fa un seguiment proper i personalitzat, per tal d'adaptar tasques i resoldre dubtes. Finalitzat el període, es realitza una entrevista de valoració conjunta.

8.- Formació

La formació és una eina fonamental per garantir una tasca voluntària efectiva, segura i gratificant. La FCDS considera la formació com un dret i un deure de tota persona voluntària.

8.1. Formació inicial

És de caràcter obligatori i s'ofereix a totes les persones voluntàries de nova incorporació, membres de qualsevulla associació federada. Consta de tres Mòduls que s'oferiran *anualment*:*

Mòdul I - Sessió Introductòria sobre la FCDS (4h):

Història, missió, valors i estructura organitzativa.

Funcions de les associacions locals.

Paper de la FCDS i la relació amb el Banc de Sang i Teixits (Normativa i Conveni).

Mòdul II - Donació de Sang i Voluntariat (4h):

La missió d'aportar donants, fins a les portes de la Campanya.

Procés de donació pas a pas. - Tipus de donació (sang total, plasma, plaquetes).

Importància del compliment de criteris mèdics i legals.

Mòdul III - Comunicació i Relacions Socials (4h):

Habilitats de comunicació assertiva i escolta activa.

Gestió d'emocions i resolució de situacions imprevistes.

Clima d'acollida i cura emocional dels donants.

** Si una persona voluntària ha signat el Full de Compromís i la formació inicial ja s'hagués realitzat, podrà dur a terme les funcions assignades igualment, inscrivint-se al mòdul formatiu que no hagi cursat, l'any següent. – Els tres mòduls s'hauran d'haver cursat en un màxim de dos anys, a comptar des de la data de signatura del Full de Compromís (i poden convalidar-se per formacions específiques, de la mateixa durada i temàtica, impartides a les respectives associacions; acreditant-se mitjançant certificat expedit pel president/a de l'entitat).*

8.2. Formació continuada

La formació continuada permet actualitzar coneixements, desenvolupar competències i afavorir l'intercanvi d'experiències. Es desenvolupa a través de:

Tallers presencials i en línia.

Sessions de bones pràctiques per àmbits territorials.

Col·laboració amb persones formadores externes i entitats especialitzades.

Propostes formatives elaborades a partir de les demandes del voluntariat.

Els continguts habituals inclouen:

Comunicació digital i xarxes socials.

Lideratge comunitari i valors.

Gestió d'actes i esdeveniments.

Dinamització d'equips.

Reforç de valors i prevenció del desgast emocional.

Actualització periòdica de la formació en temes relacionats amb el Banc de Sang i Teixits.

** Aquesta formació contribueix a l'empoderament del voluntariat i a la millora de l'impacte de les seves accions.

9.- Seguiment i avaluació del voluntariat

Aquest apartat defineix processos estructurats per garantir la qualitat, la satisfacció i la millora contínua del voluntariat:

Entrevista post-període de prova: al final del període inicial (1–2 mesos), el/la referent realitza una entrevista conjunta per valorar encaix, retroacció mútua i adaptació de rols.

Avaluació estructurada als 6 mesos: inclou qüestionaris de satisfacció, incidències i propostes de millora.

Seguiment continuat: entrevistes puntuals o grupals segons necessitat, liderades pels referents territorials.

Enquestes anuals de valoració: recollida de feedback anònim per detectar necessitats formatives, obstacles i oportunitats.

Reunions semestrals de revisió: espais on referents i voluntariat comparteixen bones pràctiques, identificant millores i reptes.

Aquestes mesures asseguren que el voluntariat se senti escoltat, implicat i partícip del desenvolupament institucional.

10.- Reconeixement i motivació

La FCDS reconeix i valora el compromís del voluntariat en línia amb els objectius estatutaris d'incentivar la participació activa i l'excel·lència en la difusió de la donació altruista de sang i plasma mitjançant:

Certificat anual de participació: signat pel president/a o secretari/ària de la FCDS (o en el seu defecte per la institució que dugui a terme la formació).

Carta d'agraïment personalitzada al finalitzar cada any d'implicació.

Actes de reconeixement públics, especialment en el Dia Mundial del Donant de Sang.

Visibilització institucional: menció del voluntariat destacat a butlletins, xarxes socials o memòries de l'entitat.

Reconeixement anual de la Junta Directiva FCDS a la trajectòria (menció a dues persones, membres d'una associació, que hagin destacat especialment per la seva implicació, dedicació i exemplaritat).

Participació prioritària en activitats formatives especials o jornades regionals.

Possibilitat de representació en comissions de treball i grups temàtics, aprofitant el marc dels Estatuts que permet implicació en òrgans interns com a espais de desenvolupament i govern.

** *En el cas de que una associació vulgui que la Federació emeti un Certificat anual de participació i/o una Carta d'agraïment, caldrà que ho sol·liciti per e-mail:* info@fcds.cat

11.- Drets i deures de les persones voluntàries

** *Drets de les persones voluntàries:*

Les persones voluntàries de la Federació Catalana de Donants de Sang tenen dret a:

Ser tractades sense cap mena de discriminació, amb respecte, dignitat i reconeixement per la seva tasca solidària, tal i com s'estableix al Protocol de Prevenció en Cas d'Assetjament Moral i Sexual de la FCDS.

Rebre informació clara, veraç i comprensible sobre la missió, els objectius i el funcionament de la Federació.

Disposar d'un document d'incorporació que especifiqui les tasques a realitzar, el temps de dedicació, la formació necessària i els drets i deures.

Rebre la formació inicial i continuada adequada per desenvolupar correctament les seves funcions.

Comptar amb el suport i l'acompanyament del personal tècnic o de referència.

Participar activament en l'organització i aportar suggeriments o propostes de millora.

Estar cobertes per una assegurança de responsabilitat civil i d'accidents.

Sol·licitar i obtenir una acreditació o certificat que reconegui la seva participació voluntària.

Rebre el respecte a la seva llibertat d'opinió, intimitat i confidencialitat de les seves dades personals.

*** Deures de les persones voluntàries:*

Les persones voluntàries es comprometen a:

Complir les tasques acordades amb responsabilitat, implicació i compromís.

Respectar els valors i finalitats de la Federació, així com els codis i la normativa que se'n desprengui.

Participar en la formació que s'ofereix per garantir una actuació adequada.

Respectar el compromís adquirit pel temps acordat, avisant amb antelació en cas de baixa o canvi.

Mantenir la confidencialitat sobre la informació a la qual tinguin accés.

Actuar de manera respectuosa amb la resta de persones voluntàries, equip tècnic del BST, donants i ciutadania.

No actuar en nom de la Federació si no s'ha autoritzat expressament.

Vetllar per una imatge institucional cohesionada i representativa de la Federació Catalana de Donants de Sang en totes les accions i comunicacions públiques de les associacions federades.

En tant que entitats federades, les associacions de donants de sang de Catalunya han de reconèixer i respectar el seu rol com a estructura de representació conjunta davant l'Administració i la ciutadania. Per això, cal que totes les iniciatives, actes, campanyes i accions públiques promogudes per les associacions reflecteixin clarament la pertinença a la Federació i en mantinguin informada la seva estructura organitzativa, per tal de garantir la coherència comunicativa, la transparència i la unitat d'acció. – Aquesta lleialtat institucional reforça la imatge global del voluntariat per la donació de sang i n'assegura la representativitat davant els organismes competents.

12.- Drets i deures de l'organització respecte a les persones voluntàries

*** Drets de la Federació Catalana de Donants de Sang i de les Associacions de Donants de Sang:*

L'organització té dret a:

Seleccionar les persones voluntàries segons el perfil i les necessitats de l'activitat.

Comptar amb un compromís responsable per part de les persones voluntàries.

Fixar criteris per a la incorporació, permanència o cessament de la col·laboració voluntària.

Demanar la participació en processos de formació i avaluació.

Cessar la col·laboració d'una persona voluntària si no es compleixen els compromisos establerts o es vulneren els valors de l'entitat.

*** Deures de la Federació i de les Associacions de Donants de Sang envers les persones voluntàries:*

L'organització es compromet a:

Facilitar una acollida, informació i formació adequada abans i durant el voluntariat.

Establir i formalitzar el compromís d'incorporació mitjançant un document signat.

Assegurar l'acompanyament i seguiment de les persones voluntàries a través d'una persona de referència.

Reconèixer i valorar la tasca voluntària, tant de manera formal com informal.

Garantir la cobertura d'assegurança obligatòria segons el que estableix la normativa vigent.

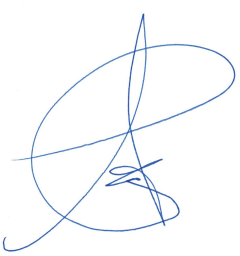
Oferir canals de comunicació per escoltar, informar i recollir aportacions de les persones voluntàries.

Respectar la llibertat, els drets i la dignitat de les persones voluntàries.

En testimoni de conformitat amb el contingut del present Pla de Voluntariat, i com a mostra del compromís institucional amb els valors, objectius i línies d'actuació que s'hi estableixen, signen aquest document el president/a i el/la secretari/ària de la Federació Catalana de Donants de Sang.

Barcelona, 25 d'Octubre de 2025

Albert Torra Cabello
President

Paco Bertomeu Redó
Secretari General